

רשומות

הצעות חוק

24 בדצמבר 1990

2026

ז' בטבת התשנ"א

עמוד	
96	חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה והיטל לקליטת העלייה), התשנ"א-1990 תיקונים עקיפים: חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 חוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה), התשמ"ה-1985 פקודת העיריות חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985 חוק המים, התשי"ט-1959 חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1963
108	חוק הרשות לפיתוח ירושלים (תיקון מס' 2), התשנ"א-1990
109	חוק אזור סחר חופשי באילת (פטורים והנחות ממסים) (תיקון), התשנ"א-1990
109	חוק הדיינים (תיקון מס' 14), התשנ"א-1990
110	חוק יסוד: הממשלה (תיקון מס' 7) התשנ"א-1990

[365] חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה והיטל לקליטת העליה), התשנ"א-1990

פרק א': מטרת החוק

1. חוק זה בא לתקן חוקים שונים או להאריך את תקפם ולקבוע הוראות נוספות, במטרה לצמצם את הוצאות המדינה ולהגדיל את הכנסותיה באופן שיאפשר השגת יעדי התקציב לשנת הכספים 1991 והשגת יעדי המדיניות הכלכלית.

פרק ב': יסודות התקציב

2. בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 - תיקון חוק יסודות התקציב

(1) בסעיף 29, בסופו יבוא:

"(ג) ראה שר האוצר כי גוף מתוקצב או גוף נתמך לא קיים את הוראות סעיף קטן (א), רשאי הוא להפחית סכום השווה לסכום ששולם עקב כך מן הסכומים שיש להעבירם לאותו גוף מתקציב המדינה לפי כל דין, ורשאי הוא להפסיק או להפחית כל מענק או השתתפות שהגוף היה מקבל מהממשלה אלמלא החריגה, כל עוד מבצע הגוף תשלומים בניגוד להוראות סעיף זה.

(ד) (1) לענין סעיף 22(א)(6) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, יראו דירקטור שהסכים על שינויים או הטבות בניגוד להוראות סעיף קטן (א) כדירקטור שאינו ממלא תפקידו כראוי;

(2) לענין סעיף 42(א)(2) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, יראו הסכמה של מנהל כללי לשינויים או להטבות בניגוד להוראות סעיף קטן (א), עילה מספקת לממשלה להעבירו מכהונתו."

דברי הסבר

"(1) תאגיד שהוקם בחוק או מכוה סמכותו של שר שניתנה בחוק, והוא מוסד של המדינה או שנתקיים בו אחד מאלה:

(א) הממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין;

(ב) חבריו או חברי הנהלתו, כולם או מקצתם, מתמנים כידי הממשלה או כידי שר;

למעט בנק ישראל, רשות מקומית וחברה ממשלתית;

(2) חברה מוגבלת בערכות, או הקדש, אשר שר או ראש רשות מקומית ממנה להם דירקטור או נאמן, לפי הענין, ואשר שר האוצר קבע שהוראות פרק זה, כולן או מקצתן, יחולו עליהם:"

מוצע לקבוע כי אם גוף מתוקצב או נתמך ינהיג תנאי שכר ושירות שלא כמקובל לגבי כלל עובדי המדינה, ניתן יהיה להפחית מן הסכומים שהוא זכאי לקבל מן הממשלה.

סעיף 2 לפסקה (1): סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ד-1985, קובע כדלקמן:

"שינויים בשכר ובתנאי שירות

29. (א) גוף מתוקצב או גוף נתמך כהגדרתו בסעיף 32 לא יסכים על שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגימלאות, או על הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה, ולא ינהיג שינויים או הטבות כאמור, אלא בהתאם למה שהוסכם או שהונהג לגבי כלל עובדי המדינה או באישורו של שר האוצר.

(ב) על אף האמור בכל דין, כל הסכם או הסדר בטל במידה שהוא נוגד את הוראות סעיף קטן (א)."

"גוף מתוקצב" - מוגדר בסעיף 21 לחוק כך:

"תאגיד, רשות מקומית, בנק ישראל, חברה ממשלתית וחברה עירונית"

"תאגיד" מוגדר באותו סעיף כך:

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.
² ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

(2) בסעיף 32, בהגדרת "גוף מתוקצב", המלים "למעט חברה ממשלתית שהממשלה אינה משתתפת בתקציבה, במישרין או בעקיפין" – יימחקו;

(3) בסעיף 35, בסופו יבוא:

"(5) הנהיג או הורה להנהיג שינויים או הטבות בניגוד להוראות סעיף 29."

(4) אחרי סעיף 35 יבוא:

35א. עובד גוף נתמך שביודעין הנהיג או הורה להנהיג שינויים או הטבות בניגוד להוראות סעיף 29, אשם בעבירת משמעת."

(5) בסעיף 37 –

(א) בסעיף קטן (א)(1), אחרי "יודיע על כך" יבוא "בכתב";

(ב) סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – יימחקו;

(ג) בסעיף קטן (ה), המלים "כאמור בסעיף קטן (ג)" – יימחקו;

דברי הסבר

(2) שר המעוניין בביצוע פעולה שהודיע לו לגביה כאמור בפסקה (1) יעביר את ביצועה ויביא את העניין להחלטת הממשלה תוך 30 ימים.

(ב) עובד המדינה שעבר עבירת משמעת לפי פרק זה לא ישא באחריות בשלה אם העבירה בוצעה על פי הוראה של השר הממונה על אותו סעיף תקציב או בהסכמתו, והעובד קיים את הוראות סעיף קטן (א)(1).

(ג) עובד רשות מקומית שעבר עבירה לפי פרק זה לא ישא באחריות בשלה אם העבירה בוצעה על פי הוראה של ראש הרשות המקומית או בהסכמתו, והעובד הודיע לו כי מילוי הוראתו יהווה עבירת משמעת.

(ד) התברר לשר האוצר כי עבירת משמעת לפי פרק זה נעברה לפי הוראה של שר או בהסכמתו, כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך שר האוצר לממשלה ולועדה תוך שלושים ימים.

(ה) התברר לשר הפנים כי עבירת משמעת לפי פרק זה נעברה לפי הוראה של ראש רשות מקומית או בהסכמתו, כאמור בסעיף קטן (ג), יודיע על כך לשר האוצר, ותוך שלושים ימים מיום הודעתו יודיעו על כך שר האוצר ושר הפנים לועדה.

(ו) לענין סעיף תקציב "הכנסת", ייקרא סעיף זה כאילו במקום "שר" או "השר הממונה" נאמר "יושב ראש הכנסת" ובמקום "הממשלה" נאמר "הועדה".

מוצע לבטל את ההוראות הנתונות הגנה לעובד אשר פעל לפי הוראת שר או ראש רשות מקומית. הדבר יחזק את אכיפת התקציב שכן העובד יסרב למלא הוראה בלתי חוקית.

הוראה זומה קיימת בסעיף 25(ג) לחוק לגבי תאגיד כהגדרתו בסעיף 21 לחוק (ראה בדברי ההסבר לעיל), אשר חרג מתקציבו או משיא כוח האדם שלו.

לגבי חברות ממשלתיות מוצע לקבוע כי אם דירקטור או מנהל כללי הסכים לחריגות שכר בניגוד להוראות סעיף 29, יראו בכך אי מילוי התפקיד כראוי, וניתן יהיה להעבירו עקב כך מכהונתו.

לפסקה (2): בסעיף 32 לחוק מוגדר "גוש מתוקצב", לצורך פרק ה' – עדיפות התקציב ואכיפתו – כך:

"גוף מתוקצב" – כהגדרתו בסעיף 21, למעט חברה ממשלתית שהממשלה אינה משתתפת בתקציבה, במישרין או בעקיפין;

מוצע להחיל את ההוראות הפרק גם על חברה ממשלתית שהממשלה אינה משתתפת בתקציבה, שכן גם לחריגות שכר ותקציב בחברה כאמור יכולות להיות השלכות על המגזר הציבורי כולו.

לפסקה (3): מוצע להבהיר כי עובד גוף מתוקצב שפעל בניגוד לסעיף 29 עבר עבירת משמעת.

לפסקה (4): מוצע להחיל את הדין המשמעותי בענין עבירה על סעיף 29 גם לגבי עובד גוף נתמך.

לפסקה (5): סעיף 37 לחוק קובע לאמור:

"הוראת שר או ראש רשות מקומית

37. (א) הורה שר לעובד המדינה לבצע פעולה כלשהי או נתן הסכמתו לביצועה, יחולו ההוראות אלו:

(1) עובד המדינה יודא אם ההוצאה או ההתחייבות הכרוכים באותה פעולה מתוקצבים בחוק התקציב השנתי; מצא כי אינם מתוקצבים – יודיע על כך לשר ולחשב האחראי על סעיף התקציב;

(6) בסעיף 39 -

- (א) בסעיף קטן (א), אחרי "מתוקצבים" יבוא "ונתמכים";
(ב) בסעיף קטן (ב)(4), אחרי "גוף מתוקצב אחר" יבוא "או גוף נתמך".

פרק נ"ז: קצבת ילדים

3. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968³ -

תיקון חוק
הביטוח הלאומי

(1) אחרי כותרת פרק ה' יבוא:

"סימן א': פרשנות";

(2) בסעיף 104(א), בסופו יבוא:

"נקודת קצבה" - כמשמעותה בסעיף 33 לפקודת מס הכנסה.:"

(3) אחרי סעיף 104 יבוא:

"סימן ב': קצבת ילדים";

(4) במקום סעיף 105 יבוא:

105. הורה מבוטח וכאי לקצבת ילדים חדשית לפי סימן זה כמפורט להלן:

"זכות לקצבת
ילדים

(1) אם יש לו פחות מארבעה ילדים - בעד הילד השלישי שבמנין ילדיו;

(2) אם יש לו ארבעה ילדים או יותר - בעד כל ילד.:"

(5) בסעיף 109, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) (1) קצבת הילדים לחודש למי שיש לו פחות מארבעה ילדים תהיה לפי

ערך נקודת קצבה ורבע - בעד הילד השלישי שבמנין ילדיו של ההורה;

(2) קצבת הילדים לחודש למי שיש לו ארבעה ילדים או יותר תהיה -

(א) לפי ערך נקודת קצבה - בעד כל אחד משני הילדים הראשונים

שבמנין ילדיו של ההורה;

(ב) לפי ערך נקודת קצבה ורבע - בעד כל ילד מעל לשני הילדים

הראשונים שבמנין ילדיו של ההורה.:"

דברי הסבר

שלושה ילדים, לפי מבחן הכנסה של המפרנס הראשי. כיום מבחן הכנסה לענין קיצבת הילד הראשון הוא 95% מהשכר הממוצע במשק ולענין קיצבת הילד השני 150% מהשכר הממוצע.

מוצע לאחד את מבחן הכנסה לענין קיצבת שני הילדים הראשונים. איחוד המבחן יביא לחסכון בהיקף של כ-100 מיליון ש"ח בשנה ולמניעת הסירבול המינהלי שנגרם לעובדים, למעבידים ולכביטוח הלאומי כתוצאה מקיום שתי רמות של מבחן הכנסה.

לפסקה (6): סעיף 39 לחוק יסודות התקציב הקים בית דין למשמעת לשיפוט בשל עבירות משמעת בשל חוק זה. מוצע להרחיב את סמכות בית הדין גם לגבי עובדי גופים נתמכים, כדי שניתן יהיה לשפטם בו בשל עבירות על סעיף 29.

סעיף 3 בסעיפים 24 ו-26 לחוק ההסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ו-1985, ובתיקונים שבאו אחריו, בוטלו קיצבאות ילד ראשון ושני למשפחות שבהן עד

³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 108.

(6) אחרי סעיף 116 יבוא:

- "סימן ג': תשלומים בעד ילד ראשון ושני למבוטחים מסויימים
117. (א) סימן זה יחול על מבוטח שיש לו לא יותר משלושה ילדים. תחולה
- (ב) סעיפים 119 עד 121 לא יחולו על סוגי מבוטחים שקבע השר בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.
118. (א) לענין סעיף זה – תשלום
- "קצבה" – קצבת זיקנה, קצבת שאירים, קצבת תלויים לפי פרק ג' או פרק ט' או קצבת נכות לפי פרק ו' או הענקה המשולמת כקצבה חדשית לפי פרק ט'1, או גימלת זיקנה מיוחדת או גימלת שאירים מיוחדת המשולמת על פי סעיף 200.
- (ב) המוסד ישלם למפורטים להלן תשלום לפי ערך נקודת קצבה אחת בעד כל אחד משני ילדיו הראשונים:
- (1) לזכאי שמשולמת לו קצבה;
- (2) לזכאי לתשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972⁴;
- (3) לזכאי לגימלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980⁵.
- בפסקאות (1) ו-(3), "זכאי" – מבוטח, למעט אשה נשואה.
119. (א) לענין סעיף זה – תשלום על ידי מעביד
- "עובד" – לרבות חייל בשירות קבע בצבא-הגנה לישראל, שוטר וסוהר, והוא הורה מבוטח, למעט אשה נשואה, שעובד אצל מעביד אחד ועבד אצלו לפחות חמישה עשר ימים, שבעדם קיבל שכר, ולא פחות משמונים שעות עבודה בפועל בחודש;
- "הכנסה" – הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה⁶, ולגבי עובד שהתשלום משולם לו בידי המוסד במקום המעביד – הכנסה החייבת בתשלום דמי ביטוח.
- (ב) עובד שיש לו בחודש פלוני הכנסה שאינה עולה על 95% מהשכר הממוצע, ישלם לו מעבידו בעד אותו חודש סכום השווה לערך נקודת קצבה אחת בעד כל אחד משני ילדיו הראשונים.
- (ג) התשלום לפי סעיף קטן (ב) בעד חודש פלוני ישולם יחד עם השכר בעד אותו חודש; לא שולם בזמן, יראוהו כשכר מולן לענין חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958⁷.
- (ד) המוסד יחזיר למעביד את הסכומים ששילם כאמור בסעיף קטן (ב).
- (ה) הסכום ששולם לעובד לפי סעיף קטן (ב) והוחזר למעביד על ידי המוסד לפי סעיף קטן (ד) לא יובא בחשבון לצורך קביעת הכנסתו של המעביד.

⁴ ס"ח התשל"ב, עמ' 87.
⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.
⁶ דמ"י, נ"ח 6, עמ' 120.
⁷ ס"ח התשי"ח, עמ' 86.

120. (א) מי שאינו עובד כמשמעותו בסעיף 119 והכנסתו בחישובה החדשי בעד חודש פלוני אינה עולה על 95% מהשכר הממוצע, למעט אשה נשואה שבעלה מבוטח, יהיה זכאי בעד אותו חודש לתשלום מאת המוסד לפי ערך נקודת קצבה אחת בעד כל אחד משני ילדיו הראשונים.

תשלום לשאינו עובד

(ב) בסעיף זה, "הכנסה" – הכנסה החייבת בתשלום דמי ביטוח.

121. על אף האמור בסימן זה, ישלם המוסד תשלום לפי ערך נקודת קצבה אחת לאשה נשואה החיה בנפרד מבעלה, שעמה נמצאים יותר משלושה ילדים, בעד כל אחד משני ילדיה הראשונים, אם היא זכאית לקצבה כמשמעותה בסעיף 118(א) או לגימלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, או אם הכנסתה בחודש פלוני, כמשמעותה בסעיף 120, אינה עולה על 95% מהשכר הממוצע.

תשלום לאשה החיה בנפרד מבעלה

122. (א) זכאי אדם בעד חודש פלוני לתשלום לפי סעיף 118 ולתשלום לפי סעיפים 119, 120 או 121, יהיה זכאי רק לתשלום לפי ערך נקודת קצבה אחת בעד כל אחד משני ילדיו הראשונים.

הוראות סייחדות

(ב) דין תשלום לפי סימן זה כדין קצבת ילדים, אולם סעיף 110 לא יהול על תשלום לפי סעיף 119.

123. השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר –

תקנות

(1) חובת מעביד למסור למוסד דין וחשבון על הסכומים ששילם כאמור בסעיף 119 ועל העובדים שלהם שולמו;

(2) החזר הסכומים כאמור בסעיף 119(ד), לרבות תשלום ריבית והפרשי הצמדה עליהם;

(3) סוגי מקרים שבהם תשלום לפי סימן זה ישולם בידי המוסד במקום המעביד או בידי גוף אחר שהסכים לכך במקום המוסד.;

(7) בלוח י"ד, בפרט 2, במקום "100%" יבוא "80%".

פרק ד': מסים

סימן א': היטל לקליטת העליה

הגדרות ופרשנות 4. בפרק זה –

(1) "הפקודה" – פקודת מס הכנסה;

(2) "נישום" – יחיד וכן חבר בחברה משפחתית כמשמעותה בסעיף 64א לפקודה;

(3) "מס הכנסה" – לרבות מס חברות, מס על רווח הון ומס שבה מקרקעין כהגדרתו בחוק מס שבה מקרקעין, התשכ"ג-1963⁸;

דברי הסבר

המוצע יביא לגידול של 550 מליון שקלים חדשים בהכנסות המדינה ככל אחת משנות הפעלתו.

עקב הפחתת תשלומי המוסד לביטוח לאומי, ניתן להפחית את ההקצבה מאוצר המדינה למימון ענף ילדים.

פרק ד'

מוצע לקבוע היטל לצורך סיוע במימון קליטת גל העליה מברית המועצות בשלוש השנים הבאות. צפוי כי ההיטל

⁸ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.

- (4) "מס בשיעור סופי" – מס שנקבע ששיעורו סופי, ללא זכות לפטור, לניכוי, לזיכוי, לקיזוז או להפחתה כלשהם;
- (5) "היטל" – היטל לקליטת העליה כאמור בסעיף 5;
- (6) כל שאר המונחים – כמשמעותם בפקודה, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת.
5. על אף האמור בכל דין, נישום יהא חייב בהיטל בשיעור של 5% ממס ההכנסה שהוא חייב בו לשנת המס, למעט מס בשיעור סופי.
6. (א) נישום החייב בתשלום מקדמות לפי סעיף 175 לפקודה (להלן – מקדמות מס ההכנסה), יהא חייב בתשלום מקדמות על חשבון ההיטל, בשיעור של 5% ממקדמות מס ההכנסה שהוא חייב בהן; המקדמות ישולמו במועד ובדרך שנקבעו לתשלום מקדמות מס ההכנסה.
- (ב) האמור בסעיף קטן (א) יחול לגבי נישומים שלגביהם השנה הקובעת, כהגדרתה בסעיף 174 לפקודה, קודמת לשנת המס 1991.
7. (א) מי שחייב בניכוי מס הכנסה במקור מסכום המשתלם לאדם החייב בהיטל, ינכה, בנוסף למס ההכנסה, גם היטל בשיעור של 5% מסכום המס שהוא חייב לנכות וישלמו לפקיד השומה יחד עם המס שניכה.
- (ב) המנכה במקור כאמור בסעיף קטן (א) יגיש דין וחשבון לפקיד השומה על סכום ההיטל שניכה, באותו טופס עליו נדרש לדווח על ניכוי המס במקור לפי כל דין.
8. (א) הוראות הפקודה יחולו, בשינויים המחוייבים, על ההיטל כאילו היה מס הכנסה; ואולם החל בשנת המס 1994 לא ייחשב ההיטל כמס הכנסה לענין קביעת מקדמות כאמור בסעיף 175 לפקודה.
- (ב) על גביית ההיטל יחולו הוראות פקודת המסים (גבייה).⁹

דברי הסבר

- סעיף 5 מוצע כי ההיטל יהא בשיעור של 5% ממס ההכנסה בו חייב נישום בשנת המס. כלומר, ההיטל יחושב לפי המס שחייב בו הנישום, ולא בשיעור מהכנסתו.
- מוצע כי ההיטל יוטל רק על נישומים שאינם חייבים במס חברות, דהיינו, על יחידים, שותפויות, וחברות משפתתיות אשר בחרו ליחס את הכנסתן לאחד מחבריהן בהתאם להוראות סעיף 64 לפקודת מס הכנסה.
- בנוסף, מוצע לקבוע כי ההיטל לא יחול על מס שאין לגביו זכות לניכוי, לזיכוי, לקיזוז או להפחתה.
- סעיף 6 מוצע לקבוע כי ישולמו מקדמות על חשבון ההיטל יחד עם מקדמות מס הכנסה.
- קביעה זו תחול רק לגבי נישום שהשנה הקובעת לצורך חישוב מקדמותיו הינה עד לשנת 1991. לגבי מקדמות
- המחוייבות לפי שנה קובעת החל בשנת 1991 ואילך סכומי ההיטל כבר ייכללו בבסיס לקביעת המקדמה, וזאת מכוח הנאמר בסעיף 8 להלן.
- סעיף 7 מוצע לקבוע כי אדם החייב לנכות מס במקור מסכום המשתלם לאדם החייב בהיטל, ינכה גם סכום על חשבון ההיטל, בשיעור של 5% ממס ההכנסה.
- סעיף 8 מוצע לקבוע כי על ההיטל יחולו הוראות פקודת מס הכנסה, בשינויים המחוייבים, והוראות פקודת המסים (גבייה).
- כמו כן, מאחר שתחולת החוק מוגבלת לשנות המס 1991 עד 1993, מוצע לקבוע כי משנת 1994 ואילך לא ייחשב ההיטל כמס הכנסה לצורך קביעת מקדמות.

⁹ חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1374.

- תחולה
 9. תחולת פרק זה לגבי שנות המס 1991, 1992 ו-1993.
 10. שר האוצר ממונה על ביצוע פרק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

סימן כ"ז: היטל על שירותים מיובאים

- תיקון חוק
 היטל על שירותים
 מיובאים
 11. בחוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה), התשמ"ה-1985¹⁰, בסעיף 18(א), במקום "ס"ו בניסן התשנ"א (31 במרס 1991)" יבוא "כ"ד בטבת התשנ"ב (31 בדצמבר 1991)".

פרק ה': ארנונה

- העלאת ארנונה
 כללית
 12. (א) לא תטיל רשות מקומית כשל נכס, ארנונה כללית לשנת הכספים 1991 בסכום שיש בו העלאה מעל סכום הארנונה שהגיע כדין בשל אותו נכס בשנת הכספים 1990 כשהוא מוכפל בשלושה רבעים וצמוד בהצמדה מלאה למדד המחירים לצרכן לפי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם לחודש ינואר 1990 עד המדד שפורסם לחודש ינואר 1991.

(ב) רשות מקומית לא תשנה לשנת הכספים 1991 הנחות כלליות בארנונה ותנאי תשלומה, לרבות התוצאות של אי תשלום במועד, לעומת אלה שנקבעו כדין בשנת הכספים 1990, אלא לטובת החייבים בארנונה.

(ג) רשות מקומית לא תטיל לשנת הכספים 1991 ארנונה כללית על סוגי נכסים או על סוגי שימושים בנכסים שעליהם לא הטילה ארנונה לשנת הכספים 1990.

(ה) שר הפנים ושר האוצר, או מי שהם הסמיכו לכך, רשאים להתיר לרשות מקומית העלאת ארנונה או שינוי בהנחה או בתנאי תשלום או בתוצאות של אי תשלום במועד שלא כמותר לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) או הטלת ארנונה כאמור בסעיף קטן (ג); היתר כאמור יכול שיהיה כללי או לסוגים או מיוחד, הן לענין הרשויות המקומיות, הן לענין הנכסים והן לענין החייבים בתשלום שעליהם יחול ההיתר.

דברי הסבר

סעיף 9 מוצע כי תחולת החוק תהא לשלוש שנים בלבד.

הואיל ושנת הכספים 1991 תהיה בת תשעה חדשים בלבד, יש להשוות את הסכום שיוטל בשנה זו ל-75% מן הסכום שהוטל בשנת הכספים 1990. בשנת 1992 יהיה צורך להכפיל בארבע ולחלק בשלוש כדי לחזור לבסיס של 100%.

לגבי שנת הכספים 1992, אם יוחלט על עדכון לפי שיעור עליית המדד, במלואו או בחלקו, יהיה צורך לחשב את ההצמדה לתשעה חדשים בלבד, מינואר 1991 עד אוקטובר 1991, בהתחשב בתקופה שתחלוף עד לתחילת שנת הכספים 1991.

כבשנים הקודמות מוצע לאסור שינויים בהנחות כלליות ובתנאי התשלום של ארנונה ללא היתר, או הטלת ארנונה של סוגי נכסים או שימושים שבעבר לא הוטלה עליהם ארנונה ללא היתר, שכן שינויים כאלה יכולים להביא בעקיפין להעלאת נטל הארנונה על התושבים.

סעיף 11 חוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה), התשמ"ה-1985, יפקע ביום 31 במרס 1990. באפריל 1989 צומצמה תחולת ההיטל כך שהוא כמעט ואינו מוטל על המגזר העסקי ובנובמבר 1990 הופחת שיעור ההיטל מ-7.5% ל-4%. מוצע להאריך את תקפו של החוק עד תום שנת הכספים 1991.

סעיף 12 לסעיפים קטנים (א) עד (ה):
 מוצע לאפשר לרשויות מקומיות להעלות את שיעור הארנונה לשנת הכספים 1991 עד לשיעור עליית המדד, בהתאם לשיקול דעתן. העלאת ארנונה מעבר לשיעור עליית המדד תהיה טעונה אישור של שר האוצר ושר הפנים, או מי שהם הסמיכו לכך.

¹⁰ ס"ח התשמ"ה, עמ' 2: התש"ן, עמ' 130.

- (1) מי ששר האוצר ושר הפנים הסמיכו לכך יודיע לוועדת הכספים של הכנסת על כל היתר כללי או לסוגים שניתן לפי סעיף זה, תוך 30 ימים מיום שניתן.
- (2) היתר לפי סעיף זה יפורסם ברשומות, ותחילתו תהיה ביום תחילת שנת הכספים 1991, זולת אם נקבע בו אחרת.

תיקון פקודת העיריות

13. בסעיף 274 לפקודת העיריות¹¹, בסופו יבוא:

"(ג) המועצה לא תטיל ארנונה על קווי תשתית ומיתקני חיבור; אין בהוראה זו כדי למנוע הטלת ארנונה על מיתקני ייצור, השנאה (טרנספורמציה) או איחסון הצמודים לקרקע. לענין זה – "קווי תשתית" – קווים עיליים או תת־קרקעיים להולכה או להעברה של חשמל, בוק כהגדרתו בחוק הבוק, התשמ"ב-1982¹², מים, ביוב, נפט גלמי או מוצרי נפט, והקרקע שבה או שמעליה הם עוברים;

"מיתקני חיבור" – עמודים תיבות, ארגזים, גוברים תת־קרקעיים, מאגדים, מסגרות סעף, תיבות הסתעפות, עוגנים ואבזרים אחרים שאליהם מחוברים קווי תשתית או שבהם הם מושחלים, והקרקע שמתחת למיתקנים אלה, ובלבד ששטח הקרקע שמתחת לבסיסו של מיתקן יחיד כאמור אינו עולה על 16 מטרים רבועים".

תחולה על מועצות מקומיות

14. הוראות סעיף 13 יחולו גם על מועצות מקומיות: צו המועצות המקומיות (א), התשי"א-1950¹³, צו המועצות המקומיות (ב), התשי"ג-1953¹⁴, וצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958¹⁵, יתוקנו בהתאם.

דברי הסבר

לאחר שהתקיים דיון ראשוני סיכם בית המשפט העליון את הדברים בכך שהסוגיה האמיתית מאחורי העתירה הינה בעיקר כלכלית, ציבורית, חברתית ופוליטית, ולא דוקא משפטית. לפיכך מן ההכרח הוא שהנושא ימצא פתרונו בדבר בחקיקה, וראוי שמעשה החקיקה ייעשה בטרם יידרש בית המשפט לאמור דברו בפסק דין.

חברות התשתית (חשמל, בוק, מים ונפט) משלמות ארנונה על תחנות כוח, משרדים, מיתקני שאיבה ומיתקנים שונים התופסים שטחי קרקע ניכרים. נראה כי אין הצדקה לחייב אותן, ובעקיפין את ציבור הצרכנים, בתשלום ארנונה על קווים עיליים או תת־קרקעיים ועל עמודים ומיתקנים שעליהם מחוברים קווים אלה ואשר אינם תופסים שטח קרקע משמעותי. מוצע לקבוע עקרונות אלה בפקודת העיריות ובצווי המועצות המקומיות.

לסעיפים קטנים (1) ו-(2): מוצע כי על מתן היתרים כלליים או לסוגים יימסר דיווח לוועדת הכספים של הכנסת, וכן כי ההיתרים יפורסמו לידיעת הרבים ברשומות, אך תחילתם לא תהיה לפי יום נתינתם או פרסומם, אלא מיום תחילת שנת הכספים.

לפני שנים מספר הודיעו כמה רשויות מקומיות 13 ו-14 על הטלת ארנונה על קווי תשתית, ובעיקר על קווי חשמל ועמודי חשמל. חברת החשמל עתרה לבית המשפט הגבוה לצדק וטענה, בין היתר, כי אם יוטלו תשלומי ארנונה על מיתקנים אלה ברחבי המדינה, יחייב הדבר העלאת תעריפי החשמל בשיעורים ניכרים, דבר שתהיה לו השלכה משמעותית על מחירי מצרכים ושירותים שונים, רווחיות ספקים ויצרנים, והאינפלציה בכלל.

¹¹ דמ"י, נ"ח 8, עמ' 197.
¹² ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.
¹³ ק"ת התשי"א, עמ' 178.
¹⁴ ק"ת התשי"ג, עמ' 1174.
¹⁵ ק"ת התשי"ח, עמ' 1256.

פרק ז': יציבות מחירים

15. בחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985¹⁶, בסעיף 2, במקום "עד יום ט"ז בניסן התשנ"א (31 במרס 1991)" יבוא "עד יום כ"ד בטבת התשנ"ב (31 בדצמבר 1991)".

תיקון חוק יציבות מחירים

פרק ח': חישוב עלות המים ותעריפם לדמי מים

16. (א) בחוק המים, התשי"ט-1959¹⁷ -

תיקון חוק המים

- (1) בסעיף 111, במקום "לאחר התייעצות עם מועצת המים" יבוא "בהסכמת שר האוצר", ובמקום "לחישוב דמי מים" יבוא "לחישוב עלות הפקת המים והספקתם";
- (2) במקום סעיף 112 יבוא:

112. (א) שר החקלאות רשאי, בהסכמת שר האוצר ולאחר התייעצות עם שר הפנים, לקבוע בתקנות תעריפים לדמי מים, למעט תעריפים למים המסופקים על ידי רשות מקומית; בתקנות ניתן לקבוע תעריפים שונים לפי אזורים או ספקי מים, לפי עונות השנה או שעות היממה, ולפי נתונים גיאוגרפיים וטופוגרפיים, ובלבד שכל תעריף ותעריף יהיה בהתאם להוצאות הממשיות בקשר להפקת המים והספקתם; כפי שנקבעו בכללים לחישוב עלות המים לפי סעיף 111.

"קביעת תעריפים לדמי מים"

דברי הסבר

כן מוצע כי תקנות אלה יותקנו בהסכמת שר האוצר ולא בהתייעצות עם מועצת המים.

לפסקה (2): סעיף 112 לחוק המים קובע:

סעיף 15 תקפו של חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו-1985, עומד לפקוע ביום 31 במרס 1991. יש צורך בהמשך קיומו כמכשיר בקרה והרתעה, ומוצע להאריך את תקפו עד תום שנת הכספים 1991.

"קביעת תעריפים לדמי מים הידורים"

112. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים ובאישור ועדה משותפת של ועדת הכלכלה וועדת הכספים של הכנסת, לקבוע תעריפים לדמי מים, בדרך כלל או לגבי אזור פלוגי או לגבי סוג ספקים פלוגי, ורשאי הוא לדרג את דמי המים לפי מטרות המים, לפי השימושים במים, למעט שימושים בחקלאות, לפי עונות השנה או שעות היממה, לפי נתונים גיאוגרפיים, טופוגרפיים או לפי נתונים אחרים - הכל כשיש לב למשקיותם של מפעלי המים שעליהם יחולו התעריפים ובשים לב ליכולת החשלום של צרכני המים במטרה פלוגית ולתצרוכת המים לאותה מטרה."

סעיף 16 לפסקה (1): סעיף 111 לחוק המים, התשי"ט-1959, קובע לאמור:

"כללים לחישוב דמי המים"

111. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, לקבוע כללים לחישוב דמי מים. כללים אלה יתבססו על הוצאות הממשיות בקשר להפקת המים והספקתם, כולל ריבית, בלאי והוצאות אחרות."

"דמי מים" מוגדרים בסעיף 109 לחוק כ"מחיר המים וכל תמורה אחרת בקשר להספקת מים".

עלות הפקת המים והספקתם ממומנת משני מקורות עיקריים: תעריפי מים לצרכנים, ותקציב המדינה. תעריפי המים מתעדכנים בדרך כלל אחת לשנה בתהליך ארוך ומסורבל, שיוצר פערים בין מקורות המימון לבין העלות.

התקנות שהותקנו לפי סעיף זה הן תקנות המים (חישוב עלות המים), התשל"ו-1975, ומוגדר שם כי עלות המים היא כלל הוצאות ההפקה או ההספקה, כשהן מחולקות בכמות המים המופקת או המסופקת.

מוצע לקבוע כי הסמכות לקביעת תעריפי המים תהיה בידי שר החקלאות בהסכמת שר האוצר ולאחר התייעצות עם שר הפנים, וכי תעריפים אלה יהיו בהתאם להוצאות הממשיות בקשר להפקת המים ואספקתם.

מוצע להבהיר כי הסעיף אכן מדבר על חישוב עלות הפקת המים והספקתם.

¹⁶ ס"ח התשמ"ו, עמ' 2; התשי"ז, עמ' 130.

¹⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

(ב) התברר במועד כלשהו כי שיעור השינוי של הסל הקובע מגיע ל-5% או יותר, יעודכנו התעריפים לדמי מים לפי שיעור השינוי; חלפו ששה חדשים מיום שנקבעו תעריפים לדמי מים לפי סעיף קטן (א) או מיום העדכון האחרון לפי סעיף קטן זה, יעודכנו התעריפים לפי שיעור השינוי של הסל הקובע, אף אם לא הגיע ל-5%; בסעיף קטן זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; "שינוי תעריפי חשמל" - למעט שינוי הנובע מעונות השנה;

"שיעור השינוי של הסל הקובע" - שיעור השינוי של סל המורכב מ-50% משיעור השינוי בתעריפי החשמל ו-50% משיעור השינוי במדד, לעומת תעריפי החשמל שהיו בתוקף במועד שבו נקבעו לאחרונה תעריפים לדמי מים לפי סעיף קטן (א) או שבו חושב העדכון האחרון לפי סעיף קטן זה, לפי המאוחר, ולעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני אותו מועד; שר החקלאות ושר האוצר רשאים לשנות את היחס שבין שני מרכיבי הסל הקובע.

(ג) נציב המים יפרסם ברשומות הודעה על תעריפי דמי המים שעודכנו לפי סעיף קטן (ב).

(ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ג), בשנות הכספים 1991 עד 1995 ייקבעו התעריפים לדמי מים באופן שהפרש בין התעריף לבין ההוצאות הממשיות כאמור בסעיף קטן (א) יצומצם בהדרגה עד לשיעור של 0% בשנת הכספים 1996, ובלבד שסך כל ההפרש האמור לא יעלה על הסכום שתוקצב בחוק התקציב השנתי למטרת תמיכות במחירי מים; הסכום שיתוקצב כאמור יופחת בכל אחת משנות התקציב 1992 עד 1995 בשיעור של 20% לפחות לעומת הסכום שנקבע בחוק התקציב לשנת הכספים 1991 כשהוא מוכפל בארבעה שלישים וצמוד לשיעור השינוי של הסל הקובע כמשמעותו בסעיף קטן (ב).

(3) אחרי סעיף 112 יבוא:

112.A. (א) שר הפנים רשאי לקבוע בתקנות, באישור שר האוצר, כללים לחישוב העלות הממשית של אספקת מים בידי רשויות מקומיות לכלל צרכניהן.

"תעריפי מים המסופקים על ידי רשות מקומית

דברי הסבר

כל שינוי שיתבקש בתעריפי מים שלא עקב שינויים בתעריפי חשמל או במדד ייעשה בדרך הקבועה בסעיף קטן (א) המוצע.

כדי למנוע שינוי חד פעמי חריף בתעריפי המים בעקבות קביעת הכלל שדמי המים צריכים לשקף את עלותם, מוצע לקבוע תקופת מעבר בת חמש שנים שבה יצומצם בהדרגה הפער בין התעריף לעלות. בתקופה זו יכוסה הפער מתקציב התמיכות שייקבע בחוק התקציב של כל שנה.

לפסקאות (3) ו-(4): אחד השירותים שנותנות הרשויות המקומיות לתושביהן הוא אספקת המים.

כן מוצע לקבוע עדכון אוטומטי של התעריפים כל אימת ששיעור השינוי המצטבר בתעריפי החשמל ובמדד המחירים לצרכן יגיע ל-5% לפחות או אם חלפו ששה חדשים ממועד העדכון שקדם לו או ממועד קביעת התעריפים לפי סעיף 112.A.

שיעור השינוי המצטבר בתעריפי החשמל ובמדד יתייחס לסל המורכב מ-50% משיעור השינוי בתעריפי החשמל ו-50% משיעור השינוי במדד, ואולם שר האוצר ושר החקלאות יהיו רשאים לשנות את היחס שבין שני המרכיבים.

(ב) שר הפנים, בהסכמת שר האוצר ולאחר התייעצות עם שר החקלאות, יקבע בתקנות תעריפים לדמי מים המסופקים על ידי רשות מקומית, בהתאם לעלות הממשית של אספקתם לצרכנים כפי שנקבעה בתקנות לפי סעיף קטן (א); תעריפים כאמור ייקבעו לכל רשות מקומית או לקבוצת רשויות מקומיות שבהן אספקת המים לצרכנים נעשית באמצעות תאגיד משותף שהקימו הרשויות באישור שר הפנים לאחר התייעצות עם שר האוצר.

(4) בסעיף 113 -

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "יתן" יבוא "למועצת המים", ובסופו יבוא "והכל תוך 14 ימים מיום שהודיע על כוונתו לקבוע תעריף כאמור";

(ב) בסעיף קטן (ב), הסיפה המתחילה במלים "ולא יקבע תעריף למים המסופקים" - תימחק;

(5) במקום סעיף 115 יבוא:

115. כללים לפי סעיף 111 ותעריפים לפי סעיפים 112 ו-112א יפורסמו ברשומות ובכל דרך נוספת שתיקבע, ותחילת תקפם ביום פרסומם ברשומות.

(6) סעיפים 116 עד 124 וסעיף 124א - בטלים.

(ב) תחילתו של סעיף קטן (א) (6) ביום ט' בטבת התשנ"ז (1 בינואר 1996).

דברי הסבר

תקפם יהיה עם הפרסום ברשומות ולא במועד מאוחר יותר. ע"פ 474 לפסקה (6): סעיפים 116 עד 124 לחוק המים הקימו קרן איזון לדמי מים, שמטרתה להקטין את ההפרשים בין דמי המים באזורי הארץ השונים. אמצעי הקרן באו מהיטלי איזון שהוטלו על ספקים ומפיקים על ידי שר החקלאות, לאחר התייעצות עם מועצת המים ובאישור ועדה משותפת של ועדת הכלכלה וועדת הכספים של הכנסת, לאחר שמיעת הספקים, המפיקים והצרכנים. שר החקלאות מוסמך לקבוע אזורים וסוגי מפעלי מים שבהם הספקים והמפיקים זכאים להענקות מתוך הקרן לשם הוזלת מחיר המים לצרכן, וכן כללים לחלוקת מענקים מיוחדים לצרכי מים מסויימים.

עם קביעת תעריפים לדמי מים על פי העלות של כל תעריף ותעריף, לא יהיה עוד מקום לקרן איזון זו, ומציע לבטלה, החל משנת 1996.

לפי סעיף 124א עד 124 מוסמך נציב המים להטיל תשלום מיוחד על מפיק או ספק שחרג מתנאי רשימו. סעיף 124 קובע כי "סכומים שנתקבלו מהטלת תשלום מיוחד יועברו לקרן האיזון". עם ביטולה של קרן האיזון יש לבטל סעיף זה, כך שהסכום יועבר לאוצר המדינה, ככל קנס אחר.

כיום נקבעים תעריפי המים שגובות הרשויות המקומיות במסגרת התהליך לאישור תעריפי מים המעוגן בחוק המים. שיעור ערכון תעריפי המים ברשויות המקומיות אינו נקבע בהתאם להוצאותיהן אלא צמוד על פי רוב לערכון תעריפי המים שגובה ספק המים העיקרי בישראל - חברת "מקורות".

מוצע לקבוע כי הסמכות לקביעת תעריפי המים שגובות הרשויות המקומיות תוקנה לשר הפנים, בהסכמת שר האוצר ולאחר התייעצות עם שר החקלאות.

מוצע לקבוע כי על התעריפים לשקף את עלות הרכישה והאספקה של המים.

לפסקה (6): סעיף 115 לחוק קובע:

"פרסום ותחילת תוקף

115. כללים לפי סעיף 111 ותעריפים לפי סעיף 112 יפורסמו ברשומות ובכל דרך נוספת שהורה עליה שר החקלאות, ותחילת תקפם ביום פרסומם ברשומות או ביום מאוחר יותר שקבע שר החקלאות."

מוצע להתאים סעיף זה למבנה המוצע לעיל בדבר הסמכויות לקביעת הכללים והתעריפים ולהבהיר כי תחילת

פרק ט': שיווק ביצים

תיקון חוק
המועצה לענף
הלול (ייצור
ושיווק)

17. (א) בחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1963¹⁸ -

(1) בסעיף 44 -

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "קבלנים מורשים לשיווק עופות";

(ב) בסעיף קטן (א), המלה "ביצים" - תימחק;

(2) אחרי סעיף 44 יבוא:

44א. (א) שר החקלאות או עובד משרד החקלאות שהוא יקבע לכך רשאי להסמיך קבלנים מורשים לענף שיווק ביצים.

"קבלנים מורשים
לשיווק ביצים"

(ב) הסמכת קבלנים מורשים, התנאים לכך וכן ביטולה של ההסמכה יהיו בהתאם לכללים שיקבע שר החקלאות.

(ג) החלטת שר החקלאות לפי סעיף זה תימסר למי שהחלטתה חלה עליו.

(3) בסעיף 45(ב), אחרי "המועצה" יבוא "או שר החקלאות";

(4) בסעיף 46(ב), במקום "המועצה רשאית" יבוא "המועצה או שר החקלאות, לפי הענין, רשאים";

(5) סעיף 47 - בטל;

(6) בסעיף 53 -

(א) בסעיף קטן (א), פסקאות (1) ו-(4) בטלות;

(ב) הסימן "(א)" וסעיף קטן (ב) - יימחקו.

דברי הסבר

ההצעה היא להביא לפישוט תהליך השיווק, הגברת התחרות בין המשווקים לטובת היצרנים והצרכנים, והחלת המחירים.

לסעיף קטן (4) (5) ו-(6):

סעיף 47 לחוק מאפשר למועצה לקבוע בכלליה, על פי החלטה ברוב של שני שלישים, כי שיווק תוצרת הלול, כולה או מקצתה, יהיה בידי המועצה בלבד, כאשר הקשר בין המועצה למגדל הוא במישרין או באמצעות קבלנים מורשים.

סעיפים 53(א) ו-(4) ו-53(ב) מסמיכים את המועצה לקבוע חובת הצמדה של כל מגדל לקבלן מורשה והסדר להזמנת תוצרת הלול מקבלנים מורשים ומסירתה למועצה לשיווק.

מוצע לבטל סעיפים אלה, שכן אין מקום לעיסוק של המועצה עצמה בשיווק.

סעיף 17 לסעיף קטן (א) (1) עד (4):

סעיף 44 לחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1963, קובע כי המועצה לענף הלול, שמספר חבריה בין ארבעים לחמישים ובהם נציגי הממשלה, הסוכנות היהודית, המגדלים, הסוחרים והצרכנים, תסמיך קבלנים מורשים לענף שיווק ביצים, בשר עוף וחומר רבייה. הסמכת הקבלנים נעשית על פי כללים שקבעה המועצה.

הקריטריונים הנוקשים שנקבעו להסמכת משווק והצורך באישור מליאת מועצת הלול הביאו למצב שבו שיווק הביצים מרוכז בידי מספר קטן של משווקים, ותנובה מחזיקה בכ-65% מהשיווק. בשל פשטותו שיווק הביצים אינו מאופיין ביתרונות לגדול, ולפיכך המצב הקיים אינו תורם ליעילות הענף.

מוצע כי הסמכות להסמכת משווק ביצים תהיה בידי שר החקלאות, אשר יקבע לכך קריטריונים חדשים. מטרת

¹⁸ ס"ח התשכ"ד, עמ' 12.

- (ב) תחילתו של סעיף זה בתום 60 ימים מיום קבלתו בכנסת (להלן – יום התחילה).
 (ג) מי שלפני יום התחילה הוסמך בידי המועצה לקבלן מורשה לענין שיווק ביצים, יראו אותו מיום התחילה כאילו הוסמך כאמור בידי שר החקלאות כל עוד לא החליט שר החקלאות או מי שהסמיך לכך על ביטולה של ההסמכה לפי סעיף 44א.

דברי הסבר

לסעיפים קטנים (ב) ו-(ג): כדי לתת שהות לשר החקלאות לקבוע אמות מידה חדשות להסמכת משווקי ביצים מוצע כי הסעיף ייכנס לתוקף בתום 60 ימים. כן מוצע להבהיר כי משווק שהוסמך בידי המועצה יהיה רשאי להמשיך לעסוק בשיווק.

[366] חוק הרשות לפיתוח ירושלים (תיקון מס' 2), התשנ"א-1990

החלפת סעיף 22ג 1. במקום סעיף 22ג לחוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח-1989, יבוא:

22ג. (א) למפעל עתיר ידע ולמפעל עתיר טכנולוגיה בירושלים שאושר כמפעל מאושר על פי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959² (להלן – חוק העידוד), יינתנו ההטבות הניתנות למפעל באזור פיתוח א' לפי חוק העידוד.

(ב) לבנין תעשייתי ולבנין תעשייתי משופץ כהגדרתם בחוק העידוד, הנמצאים בירושלים ואשר הושכרו למפעל עתיר ידע או למפעל עתיר טכנולוגיה, יינתנו ההטבות הניתנות לבנינים כאמור באזור פיתוח א' לפי חוק העידוד.

(ג) סעיף זה יחול על מפעל מאושר, בנין תעשייתי ובנין תעשייתי משופץ שקיבלו אישור לפי חוק העידוד מיום כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989) עד יום כ"ד באדר ב' התשנ"ב (31 במרס 1992).

(ד) בסעיף זה, "מפעל עתיר ידע" ו"מפעל עתיר טכנולוגיה" – מפעל שהמדען הראשי במשרד התעשייה והמסחר אישר אותו לענין סעיף זה בהתאם לכללים שקבעו השרים בתקנות.

דברי הסבר

יושכרו למפעלים עתירי ידע ולמפעלים עתירי טכנולוגיה בירושלים.

התיקון המוצע בא לאפשר זאת. תחולת התיקון תהיה כתחולת הסעיף הקיים.

השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה: יינתנו הטבות לפי תנאי אזור פיתוח א', גם לבנין תעשייתי ולבנין תעשייתי משופץ שיושכרו למפעלים עתירי ידע ועתירי טכנולוגיה בירושלים. אולם מעשית לא צפויה השפעה תקציבית של ממש, שכן לפי המצב הקיים ניתן היה לקבל אותן הטבות בדרך אחרת, היינו שהמפעל המאושר עצמו היה משקיע גם בבנין כחלק מן התכנית המאושרת שלו.

סעיף 22ג לחוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח-1989, שהוסף בתיקון משנת התש"ן, קובע כי למפעלים מאושרים שהם מפעלים עתירי ידע או מפעלים עתירי טכנולוגיה בירושלים יינתנו ההטבות הניתנות באזור פיתוח א'.

בחוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1958, ניתנות הטבות גם ל"בנין תעשייתי", שהוא בנין שהוקם בהתאם לתכנית מאושרת, המושכר למפעל תעשייתי מאושר, ול"בנין תעשייתי משופץ", שהוא בנין ששימש כבנין תעשייתי ושנערך בו שיפוץ, והחלק המשופץ מושכר למפעל תעשייתי מאושר.

סעיף 22ג האמור, בניסוחו הקיים, אינו מאפשר מתן ההטבות לפי תנאי אזור פיתוח א' לבנינים כאמור אשר

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 168: התש"ן, עמ' 2.
² ס"ח התשי"ט, עמ' 234.

חוק אוזר סחר הפשי באילת (פטורים והנחות ממסים) (תיקון), התשנ"א-1990

1. פרק ד' לחוק אוזר סחר הפשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ה-1985¹ - בטל. ביטול פרק ד'

דברי הסבר

רוב הטיסות לשדות התעופה אילת ועובדה הן טיסות שכר, אשר נמכרות בעסקת חבילה הכוללת בנוסף לכרטיס הטיסה שירותי מלון, ארוחות, הסעות, סיוורים וכדומה. מרכיב האגרות לשירותים הניתנים במחיר הכולל של החבילה הינו שולי ונמוך.

מאחר שעל פי החוק חייבת רשות שדות התעופה לאון את הוצאותיה והכנסותיה, הרי שאי גביית אגרות בשדות התעופה באזור אילת, מחייבת גביית אגרות גבוהות יותר לגבי טיסות בינלאומיות לנמל התעופה בן-גוריון, דבר היוצר לחץ כלכלי על חברות התעופה ופוגע בכושר התחרות שלהן ובכושר התחרות של נמל התעופה בן-גוריון לעומת שדות תעופה ביעדי נופש אחרים.

מוצע איפוא לבטל את הפטור האמור. הכוונה היא לשנות את התקנות ולקבוע שאגרת הנוסע היוצא תהיה בשיעור של 50% מהאגרה כנמל התעופה בן-גוריון, ויתר האגרות יהיו בשיעור של 60%.

פרק ד' לחוק אוזר סחר חופשי באילת, פטורים והנחות ממסים, התשמ"ה-1985, קובע לאמור:

"פרק ד': פטור מאגרות בקשר לטיסות בינלאומיות

"פטור מאגרות

13. (א) הובלת נוסעים בטיסה בינלאומית מאזור אילת ואילו ויציאת נוסעים לחוץ לארץ בטיסה בינלאומית מאזור אילת יהיו פטורות מאגרות אלה: אגרת פיקוח אוויר, אגרות נחיתה והמראה של מטוסים, אגרות סבלות ושירותי נוסע שמשלם בעל כלי הטיס, ואגרת נוסע שחייב בה הממריא לחוץ לארץ משדה תעופה שבאזור אילת.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על טיסה בינלאומית משדה התעופה עובדה ואילו."

הפטור האמור מאגרות בינלאומיות לגבי מטוסים ונוסעים המשתמשים בשדות התעופה אילת ועובדה הביא לגירעון בתפעול שדות התעופה האמורים, וזאת למרות פעילות פנים-ארצית ענפה בשדות התעופה האמורים.

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 204.

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

חוק הדיינים (תיקון מס' 14), התשנ"א-1990

תיקון סעיף 8

1. בחוק הדיינים, התשט"ו-1955¹, בסעיף 8(ה) אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) ענייני סדר ומינהל;

(5) עניינים הנדונים במעמד צד אחד."

דברי הסבר

מוצע להוסיף את שני העניינים המפורטים בהצעה בהם הרכב בית הדין יהיה של דיון אחד לפי תקנות שיתקין השר לענייני דתות בהסכמת נשיא בית הדין הגדול ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

חברי הכנסת: יצחק לוי, אוריאל לין

בתיקון מס' 11 לחוק הדיינים נקבע כי בית-דין רבני איזורי יוכל לדון בדיון אחד בעניינים המנויים בחוק כמו עניינים שלא על ריב, צווים לעיקול נכסים או לעיכוב יציאה מן הארץ וכל עניין שבעלי הדין הסכימו עליו שיידונו בדיון אחד. תיקון מספר 11 ייעל את ההליכים בבתי הדין הרבניים האזוריים.

¹ ס"ח התשט"ו, עמ' 68; התשי"ט, עמ' 135; התשכ"ד, עמ' 140; התשכ"ו, עמ' 18; התשכ"ט, עמ' 41 ועמ' 99; התשל"ב, עמ' 43; התש"ם, עמ' 94; התשמ"א, עמ' 141; התשמ"ד, עמ' 50; התשמ"ו, עמ' 36; התשמ"ט, עמ' 69 ועמ' 76; התש"ן, עמ' 121.

מתפרסמת כזה הצעת חוק מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

[369] חוק יסוד: הממשלה (תיקון מס' 7)

תיקון סעיף 27 1. האמור בסעיף 27 לחוק יסוד: הממשלה יסומן "א" ואחריו יבוא:

"(ב) משנתכוננה הממשלה, תפעל בה ועדת שרים לענייני בטחון לאומי שהרכבה: ראש הממשלה - יושב ראש, שר הבטחון, שר החוץ, שר האוצר ושר המשפטים: ממלא מקום ראש הממשלה, אם מונה, יהיה חבר הוועדה: הממשלה רשאית, לפי הצעת ראש הממשלה, להוסיף חברים לוועדה, ובלבד שמספר חברי הוועדה לא יעלה על מחצית מספרם של חברי הממשלה.

(ג) לממשלה יהיה צוות, שיקים ויפעיל ראש הממשלה, לייעוץ מקצועי קבוע בתחומי הבטחון הלאומי: ראש הממשלה רשאי להטיל על הצוות תחומי ייעוץ נוספים."

הוראת מעבר 2. הוראת סעיף 1 תחול גם על ממשלה המכהנת ביום תחילתו של חוק יסוד זה, למעט ההוראה בדבר הגבלת מספרם של חברי ועדת השרים לענייני בטחון לאומי.

דברי הסבר

סעיף 2 בא לקבוע בהוראת מעבר, כי ההגבלה על מספר חברי ועדת השרים לענייני בטחון לא תחול על הממשלה המכהנת ערב קבלת הצעת חוק זו. הצעה זו מונחת על שלתן הכנסת שעקבות המלצות ועדת המשנה לחפיסת הבטחון בראשות ח"כ ד. מרידור, בכנסת ה-11.

הבסיס לתיקונים המובאים בהצעה זו מצוי בפרק ההמלצות בספרו של ד"ר יהודה בן מאיר "קבלת החלטות בסוגיות הבטחון הלאומי - היבט ישראלי", 1987.

חברי הכנסת: זאב בנימין בנין, אברהם כורג, בנימין בן אליעזר, עוזי ברעם, מיכה גולדמן, רענן כהן, עוזי לנדאו, יאיר צבן, יופי שריד

לסעיף 1(ב):

בעבר אירע כי חלף זמן רב מאז נתכוננה ממשלה חדשה ועד אשר החלה לפעול בה ועדת שרים לענייני בטחון. מטרת סעיף זה למנוע יצירת חלל ריק בתחום הרגיש של ענייני הבטחון.

לסעיף 1(ג):

ביום י"ח בטבת התש"ן (15 בינואר 1990) קיבלה הכנסת החלטה זו: "הכנסת רושמת לפנייה את מסקנת מבקר המדינה כי לרשות דרג מקבלי החלטות, הרמטכ"ל, שר הבטחון, וראש הממשלה, צריך שיעמדו הכלים לבחינה מקצועית ובלתי תלויה של תכניות ועמדות המוצגות לפנייהם להחלטה על ידי גורמים מקצועיים." מוצע אפוא ליישם את המלצת הכנסת באמצעות מטה מקצועי ליד ועדת השרים לענייני בטחון.

¹ ס"ח ה'תשכ"ח, עמ' 226; התשל"ג, עמ' 236; התש"ם, עמ' 6; התשמ"א, עמ' 280; התשמ"ד, עמ' 220; ה"ח התש"ן, עמ' 1154 ועמ' 157.